

Miljödepartamentet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Svar på remiss avseende förslag gällande användning och överlåtelse av växtskyddsmedel, miljöstraffavgifter på växtskyddsmedelsområdet samt utbildning för hantering av vissa bekämpningsmedel

Örnsköldsviks kommuns samhällsbyggnadsnämnd lämnar följande synpunkter.

- Samhällsbyggnadsnämnden avstyrker krav på kommunalt tillstånd för yrkesmässig användning av växtskyddsmedel på tomtmark för bostadshus samt på koloniträdgårdsområden. Nämnden anser att yrkesmässig användning av växtskyddsmedel på tomtmark för bostadshus samt på koloniträdgårdsområden som en utgångspunkt bör vara förbjuden, förutom av medel avsedda för privat bruk samt med beaktande av dagens undantag i § 42 i förordningen om bekämpningsmedel.

Samhällsbyggnadsnämnden anser att behov av att söka tillstånd och ersätta prövningskostnader kan i många fall leda till tillämpning av alternativa metoder eller tekniker än användning av bekämpningsmedel för yrkesmässigt bruk. Om yrkesmässiga användare ska anlitas så kräver det gällande regelverket att de i första hand bör utvärdera situationen och föreslå andra metoder/medel istället för bekämpningsmedel för yrkesmässigt bruk (som en del av integrerat växtskydd som de utbildas i). På det sättet finns det möjlighet att utgå från att införande av tillståndsplikten enligt ovan leder till en minskad användning av bekämpningsmedel.

Samtidigt betonar samhällsbyggnadsnämnden att kommunal tillståndsprövning av användning av bekämpningsmedel i hemträdgårdar och kolonilotter kräver en tydlig vägledning från vägledande myndigheter. En stor del av den privata spridningen sker genom så kallad punktbehandling. Punktbehandling är idag undantagen från tillståndsplikten, så risken är stor att avsikten med ändring av regelverket kommer att kringgås, men den administrativa bördan på kommunala nämnder kommer att öka.

- Samhällsbyggnadsnämnden avstyrker ändring av definition av för bekämpningsmedel av klass 3 och införande av krav på utbildning för privata personer.

Samhällsbyggnadsnämnden bedömer att det kan finnas fördelar med att utbilda privata personer i en säker hantering av bekämpningsmedel som är avsedda för privat bruk. Samhällsbyggnadsnämnden anser samtidigt att det saknas underlag för att bedöma att de påvisade halterna av bekämpningsmedel i miljön härrör i första hand från *felaktig* hantering av bekämpningsmedel vid privat bruk. På VA-guidens hemsida med hänvisning till den nyligen publicerade rapporten från SGU¹ anges att ”det saknas till stor del kunskap om i vilken grad växtskyddsmedel från privat användning läcker till omgivande vattenmiljöer. Antalet studier är få och de som gjorts har inte entydigt kunnat visa på vilken grad som den privata användningen av växtskyddsmedel bidrar till uppmätta halter i vattenmiljön”.

Om förslaget från miljödepartementet går igenom så kommer teoretiskt sett alla som idag använder bekämpningsmedel av klass 3 (inkl. de med glyfosat) att kunna fortsätta göra det efter att ha gått utbildningen. I praktiken kommer en del mest troligt att avstå från att åka på utbildningen p.g.a. att det blir omständligt. Samtidigt finns det farhågor att medlen som köps in av personen som har gått utbildning kan användas av andra medlemmar i hus hållet, lånas ut, langas åt andra, osv.

- Samhällsbyggnadsnämnden avstyrker införande av miljöstraffavgifter för att överlåta till respektive använda bekämpningsmedel av klass 3 av privata personer som inte har gått utbildning.

Kemikalieinspektionen har i sin rapport påtalat att möjligheten att bedriva tillsyn över den privata användningen av kemiska växtskyddsmedel är mycket begränsad i praktiken. Det är också svårt att upprätthålla register över vilka butiker som överlåter kemiska växtskyddsmedel, de som överlåter till privata användare beräknas vara betydligt fler än de som säljer till yrkesmässiga användare. Svårigheter att bedriva tillsyn och kontrollera om dessa överträdelser enligt ovan sker resulterar i dålig efterlevnad av det föreslagna regelverket. Det är tveksamt om miljönytta står i proportion till kostnader för sådana tillsynsinsatser.

- Samhällsbyggnadsnämnden avstyrker införande av bekämpningsmedel av klass 4.

¹ <https://vaguiden.se/2019/08/bekampningsmedel-i-dagvatten-fran-bostadsomraden/>

Samhällsbyggnadsnämnden ser fördelar med att klass 3 även i fortsättningen kommer att innehålla medel som är tillåtna för privat användning av bekämpningsmedel. Regelverket kring bekämpningsmedel är ganska komplicerat som det är nu, införande av en ny klass kommer att komplicera det ytterligare, behov av informationskampanjer, m.m. ska öka.

Samhällsbyggnadsnämnden anser att det kan finnas behov av att begränsa risker kopplade till privat användning av bekämpningsmedel *generellt*.

I linje med kommunens tidigare yttrande² avser samhällsbyggnadsnämnden att den privata användningen av kemiska växtskyddsmedel endast bör begränsas till de växtskyddsmedel som innehåller verksamma ämnen med låg risk alternativt de som är utformade så att slutprodukt för konsumenter utgör en låg risk för miljön. Den som överlåter växtskyddsmedel till icke yrkesmässiga användare ska som tidigare lämna information om de risker för människors hälsa och miljön som användning av växtskyddsmedel är förenad med, särskilt om faror, exponering, korrekt lagring, hantering, spridning och säkert bortskaffande samt om lågriskalternativ.

Övrigt

Den föreslagna ändringen av 40 § (sid. 5) lämnar tolkningsutrymme när det gäller koloniträdgårdsområden. Formuleringen ”koloniträdgårdsområden dit allmänheten har tillträde” kan tolkas som att man endast avser allmänna gångar, m.m. I fall regleringen har som syfte att omfatta hela koloniträdgårdsområdena bör paragrafen omformuleras till ”i parker, trädgårdar dit allmänheten har tillträde och koloniträdgårdsområden”.

² Svar på Kemikalieinspektionens remiss under 2017 om begränsning av icke yrkesmässig användning av kemiska växtskyddsmedel i Sverige

§ 150 Yttrande till Regeringskansliet över remiss om bekämpningsmedel (Sbn/2019:1031)

Ärendebeskrivning

Samhällsbyggnadsnämnden har fått tillfälle att yttra sig över Regeringskansliets förslag gällande användning och överlåtelse av växtskyddsmedel, miljöstraffavgifter på växtskyddsmedelsområdet samt utbildning för hantering av vissa bekämpningsmedel (BM).

I remissen föreslås följande ändringar av gällande bestämmelser:

- Införa krav på kommunalt tillstånd för yrkesmässig användning av växtskyddsmedel på tomtmark för bostadshus;
- Införa krav på kommunalt tillstånd för yrkesmässig användning av växtskyddsmedel på koloniträdgårdsområden dit allmänheten har tillträde;
- Införa behörighetsklass 4 för bekämpningsmedel;
- Ändra definition för BM av klass 3 och införa krav på utbildning;
- Införa miljöstraffavgifter för att använda/överlåta BM av klass 3 av/till den som inte har utbildningsbevis

Bakgrund

Förslaget kommer som en led i tillämpningen av direktivet om en hållbar användning av bekämpningsmedel (2009) som syftar till att minska de risker och konsekvenser som användningen av bekämpningsmedel innebär för människors hälsa och miljön. Förslaget baseras på Kemikalieinspektionens rapport, dock genom andra åtgärder. Sammantaget bedöms förslaget få en mer omedelbar effekt vad gäller skyddet för människors hälsa, miljön och den biologiska mångfalden än Kemikalieinspektionens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till yttrande, daterat 30 september 2019, bifogas. Yttrandet kan sammanfattas med följande:

Samhällsbyggnadsförvaltningen avstyrker krav på kommunalt tillstånd för yrkesmässig användning av växtskyddsmedel på tomtmark för bostadshus samt på koloniträdgårdsområden.

Samhällsbyggnadsförvaltningen avstyrker ändring av definition av för bekämpningsmedel av klass 3 och införande av krav på utbildning.

Delges:	Verkställs av:
Regeringskansliet/Miljödepartementet	

Samhällsbyggnadsnämnden

2019-10-17

2 (2)

§ 150 (forts.)

Samhällsbyggnadsförvaltningen avstyrker införande av miljöskaktionsavgifter för att överlåta till respektive använda bekämpningsmedel av klass 3 av privata personer som inte har gått utbildning med hänvisning till svårigheter av tillsyn för dessa överträdelser och som resultat dålig efterlevnad av regelverket.

Samhällsbyggnadsförvaltningen avstyrker införande av bekämpningsmedel av klass 4. Samhällsbyggnadsförvaltningen förespråkar istället att Kemikalieinspektionen beslutar/begränsar vilka medel som får användas av privata personer.

Barn- och ungdomskonsekvensanalys

Barn kan utsättas för indirekt exponering av växtskyddsmedel, t. ex. genom kontakt med en behandlad gräsmatta. Risker är särskilt utpekade i villkoren för godkännandet av det verksamma ämnet järn (II) sulfatheptahydrat som ingår i mossmedel. Genom att begränsa allmänhetens tillgång till vissa kemiska växtskyddsmedel begränsas även större risker av att medlen med farligare innehåll råkar användas, bl.a. på ett fel sätt, vid privat användning. Detta medför i sin tur att risker för negativa effekter för miljön och människor (t.ex. risk för yt- och grundvattenförorening, för direkt exponering av barn, husdjur, fåglar och pollinerande insekter, osv.) sänks ytterligare.

Beslutsunderlag

Yttrande över Regeringskansliets remiss om bekämpningsmedel daterat 30 september 2019

Promemoria, remiss - Förslag gällande användning och överlåtelse av växtskyddsmedel, miljöskaktionsavgifter på växtskyddsmedelsområdet samt utbildning för säker hantering av bekämpningsmedel daterad 10 juli 2019.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden antar förvaltningens yttrande, daterat 30 september 2019 som sitt svar på Miljödepartementets förslag.

- - - - -

Delges:	Verkställs av:
Regeringskansliet/Miljödepartementet	